

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR

(Resmî Gazete ile yayımı: 16/10/2018 Sayı: 30567 Mük.)

Karar No.

1200

Karar Tarihi:

09.10.2018

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, atandıkları tarihten sonra yapılan ilk birleşimde andiçerler.”

MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 19 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danışma Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya görevlendireceği başkanvekili başkanlığında siyasî parti grup başkanları veya başkanvekillerinden kurulur.”

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “Plan ve Bütçe Komisyonu ve Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bir siyasî parti grubu kendisine düşen kontenjandan Genel Kurulca seçilmiş bir üyenin yerine başka bir isim bildirebilir. Bu durumda Genel Kurulca işaret oyuyla seçim yapılır.”

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 31- Komisyon toplantıları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Cumhurbaşkanlığı yardımcılara, bakanlara, bakan yardımcılara ve üst kademe kamu yöneticilerine açıktır.

Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Yürütme adına Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını, bakanlar ve bakan yardımcılarını söz alabilirler. Ancak, komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önerileri veremez ve oy kullanamaz.

Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir.”

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 49 uncu maddesinin birinci, ikinci, beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemi şu kısımlardan ibarettir:

1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları.
2. Özel gündemde yer alacak işler.
3. Seçim.
4. Oylaması yapılacak işler.
5. Meclis soruşturması raporları.
6. Genel görüşme ve Meclis araştırması yapılmasına dair öngörüşmeler.
7. Kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işler.

Danışma Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun onayı ile 6 ncı kısım için haftanın belli bir gününde belli bir süre ayrılabilir.”

“Başkanlıkça lüzum görülen hallerde, 7 nci kısımdaki işlerin görüşme sırası Danışma Kurulunca Genel Kurula teklif olunabilir. Esas komisyonlar ve kanun teklifi sahiplerinin bu konu ile ilgili istemleri de Danışma Kurulunda görüşülür.”
“Bu husus ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilir.”

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 51- Başkanlığa gelen kanun teklifleri, resmî tezkereler ve komisyon raporları ile yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması önermeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır. Bunlardan Genel Kurula sevk edilenler bu listede ayrıca belirtilir. Başkanlığa geliş tarihleri de ayrıca gösterilir.

Gelen kâğıtlar, tatile rastlamadığı takdirde, Cumartesi ve Pazar hariç, her gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin resmî internet sitesinde yayımlanır ve ilk birleşim tutanağına eklenir.”

MADDE 8- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 59- Meclis Genel Kuruluna duyurulmasında zaruret görülen olağanüstü acele hallerde beşer dakikayı geçmemek üzere, Başkanın takdiriyle en çok üç kişiye gündem dışı söz verilebilir.

Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, olağanüstü acele hallerde gündem dışı söz isterse, Başkan, bu istemi yerine getirir. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların açıklamasından sonra, siyasi parti grupları birer defa ve onar dakikayı aşmamak üzere, konuşma hakkına sahiptirler. Grubu bulunmayan milletvekillerinden birine de beş dakikayı geçmemek üzere söz verilir.”

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 62 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmenin temsili

MADDE 62- Bütçe sunuş konuşmasını Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bir bakan yapar.

Bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerinin görüşüldüğü Genel Kurul oturumlarına Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar katılabilir ve görüş bildirebilir.

Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar veya zorunlu durumlarda bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri Anayasanın 119 uncu maddesindeki hallerde Meclis Başkanının daveti üzerine bilgilendirme yapmak üzere Genel Kurul oturumlarına katılabilir.

Sayıştay Başkanı veya yetkilendireceği daire başkanı ya da üye, gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yapabilir.”

MADDE 10- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 70 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcılığı ve üst kademe kamu yöneticileri 62 nci maddede belirtilen hallerde aynı maddede belirtilen usulle kapalı oturumlarda bulunabilirler.”

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçimlerin yenilenmesi halinde kanun tekliflerinin durumu

MADDE 77- Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun teklifleri hükümsüz sayılır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bu kanun tekliflerini yenileyebilirler. Yenilenen kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilir.

Yasama dönemi başında, önceki dönemde verilmiş yazılı soru, Meclis araştırması, genel görüşme önergeleri ve Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlar hükümsüz sayılır.

Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan yürürlükteki kanun hükmünde kararnameler hükümsüz sayılmaz ve bunlar hakkında kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır. Yürürlükten kaldırılan kanun hükmünde kararnameler bir raporla Genel Kurula sunulmadan işlemde kaldırılamaz.”

MADDE 12- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

MADDE 81- Kanun teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür:

- a) Teklifin tümü hakkında görüşme açılır.
- b) Teklifin tümünün görüşülmesinden sonra yirmi dakika komisyonla soru ve cevap işlemi yapılır. Maddeler üzerinde bu süre on dakikadır.
- c) Teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.
- ç) Teklifin maddeleri görüşülür.
- d) Teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tekliflerinin tümü açık oylamaya tâbi işlerden değilse en az yirmi milletvekilinin talebi halinde açık oyla, aksi takdirde bu oylamalar ile maddelerin oylamaları işaret oyuyla yapılır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları ve komisyon adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır.

Maddeler hakkında konuşma süreleri bunun yarısı kadardır.

Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

Cumhurbaşkanınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayan ve bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunların sadece uygun bulunmayan maddelerinin görüşülmesine kanunun görüşmelerine başlamadan önce Genel Kurulca görüşmesiz karar verilebilir. Bu durumda, sadece uygun bulunmayan maddelerle ilgili görüşme açılır. Kanunun tümünün görüşülmesine karar verilmesi durumunda ise kanun yukarıdaki fıkralara göre görüşülür. Kanunun tümünün oylaması her halde yapılır. Genel Kurulun, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunun tümünü veya uygun bulunmayan maddelerini aynen kabul edebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamalarda üye tamsayısının salt çoğunluğunun bulunamaması halinde oylaması yapılan kanunun tümü ya da oylanan madde reddedilmiş sayılır.”

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 90 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair teklifler

MADDE 90- Anayasa gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan andlaşmalar Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına genel gerekçesiyle sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu andlaşmaları gelen kâğıtlar listesinde yayımlar. Bu andlaşmaların gelen kâğıtlar listesinde yayımından itibaren milletvekilleri tarafından andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi verilebilir. Bu teklif diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre işlem görür.”

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 92 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel veya özel af ilanını içeren kanun teklifleri

MADDE 92- Genel veya özel af ilanını içeren tekliflerin Genel Kurulda kabulü Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile mümkündür. Gerekli çoğunluk, söz konusu tekliflerin ayla ilgili maddelerinde ve tümünün oylamasında ayrı ayrı aranır. Teklif hakkında verilen genel veya özel af ilanını içeren değişiklik önergesinin kabulü halinde, kabul için gerekli beşte üç çoğunluğun tespiti için bu önergenin oylanması açık oylama suretiyle tekrarlanır.”

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısım başlığı “Bilgi Edinme ve Denetim Yolları”, Kısımın Birinci Bölümünün başlığı “Yazılı Soru” şeklinde ve 96 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yazılı soru

MADDE 96- Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir. Yazılı soru önergelerine belge eklenemez.

Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.”

MADDE 16- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısımının Beşinci Bölüm başlığı “Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Soruşturulması ve Yüce Divana Sevki” şeklinde ve 107 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergeleri

MADDE 107- Görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle Meclis soruşturması açılması istenebilir.

Bu önergede, görevleriyle ilgili işlerden dolayı hakkında Meclis soruşturması açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların cezai sorumluluğu gerektiren fiillerinin görevleri sırasında işlendiğinden bahsedilmesi, hangi fiillerinin hangi kanun ve nizama aykırı olduğunun gerekçe gösterilmek ve maddesi de yazılmak suretiyle belirtilmesi zorunludur.

Parlamente hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 17- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen Meclis soruşturması önergesi gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır; önergenin bir örneği Başkanlıkça, derhal, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana gönderilir ve Genel Kurulda okunur.

Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında yapılacak görüşmelerin günü, önergenin verilişinden itibaren bir ay içinde görüşülüp karara bağlanacak şekilde, bir özel gündem halinde Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca tespit edilir. Bu görüşme günü de ayrıca hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana bildirilir.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Parlamente hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 18- Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Meclis soruşturması açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Ceza Muhakemesi Kanununa göre hâkimlerin davaya bakmasına veya karara katılmasına engel oluşturacak durumlarda bulunan milletvekilleri, bu komisyona seçilemezler.

Komisyonunda görevlendirilecek kamu görevlileri için de aynı hüküm uygulanır.”

MADDE 19- Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 114 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu

MADDE 114- Görevde bulunan veya görevden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

Meclis, önergeyi her durumda en geç bir ay içinde görüşür. Bu önerge derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur; soruşturulması istenen Cumhurbaşkanıya bildirilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmasından başlayarak yedi gün sonraki birleşimin gündemine alınır.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve tercih etmesi halinde, o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanıın konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon 111 inci maddede öngörülen komisyonun yetkilerini kullanır.

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Soruşturma komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Komisyonun çalışmaları gizlidir. Bu komisyona kendi üyeleri dışındaki milletvekilleri katılamazlar.

Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.

Bu görüşmede; komisyona, şahısları adına altı milletvekiline ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına söz verilir. Son söz, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına aittir ve süresi sınırlanmaz. Cumhurbaşkanı, isterse savunmasını yazılı olarak gönderebilir. Bu savunma Genel Kurulda aynen okunur.

Görüşmeler tamamlandıktan sonra komisyon raporu Genel Kurulca gizli oyla karara bağlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının en az üçte ikisinin oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk yönündeki raporları ile Genel Kurulun Yüce Divana sevk kararlarında hangi ceza hükmüne dayanıldığı belirtilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk etmeme yönündeki raporlarının reddi, ancak Yüce Divana sevk dair verilen ve sevk kararının hangi ceza hükmüne dayanacağını gösteren bir önerenin kabulüyle mümkün olur.”

MADDE 20- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Genel Kurulu kararlarının dağıtılması

MADDE 118- Komisyon Başkanlık Divanı, Komisyon Genel Kurulunca alınan kararları bastırır, bütün milletvekillerine dağıtır ve gereği için Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.”

MADDE 21- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Sekizinci Kısımının Üçüncü Bölüm başlığı “Olağanüstü Hal Yönetimi” şeklinde ve 126 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 126- Anayasanın 119 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve Resmî Gazetede yayımlanan olağanüstü hal ile ilgili karar Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Öngörülen sürenin kısaltılması veya uzatılması hakkında siyasî parti grupları veya en az yirmi milletvekilinin imzası ile görüşme sırasında önerge verilebilir. Oylamadan önce önerge sahibi beş dakikayı geçmemek üzere söz alabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanan olağanüstü halin süresinin uzatılmasına, değiştirilmesine veya olağanüstü halin kaldırılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri de bu maddedeki usule göre görüşülür ve karara bağlanır.”

MADDE 22- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi

MADDE 128- Anayasanın 119 uncu maddesi çerçevesinde ilan edilen olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan ve Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hali hariç olmak üzere üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Söz konusu kararnameler bir ay içinde komisyonlarda görüşülmediği takdirde, Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır. Genel Kurul, geriye kalan iki ay içinde bu kararnameler hakkında karar verir. Üç ay içinde görüşülüp karara bağlanamayan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kendiliğinden yürürlükten kalkar.”

MADDE 23- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 142 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 142- Merkezî yönetim bütçe kanun teklifleri, merkezî yönetim bütçe kanununda değişiklik yapılmasına, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ek ödenek verilmesine veya bu idarelerin bütçeleri arasında ödenek aktarması yapılmasına dair kanun teklifleri ile geçici bütçe kanun tekliflerinin tümü; vergi, resim ve harçlar konulmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tekliflerinin tümü; merkezî yönetim kesinhesap kanunu teklifleri; milletlerarası anlaşmaların onaylanması; bu anlaşmalara katılma veya bu anlaşmaların belli hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma bildirimlerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tekliflerinin tümü; uzun vadeli kalkınma planının tümü ve bu İçtüzüğü'nün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.”

MADDE 24- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 183 üncü maddesinin başlığı ile birinci fıkrasında yer alan “tatil” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve araverme” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün;

a) 39, 40, 73, 78, 98, 106, 121, 123, 124, 125 ve 127 nci maddeleri, Altıncı Kısmının Dördüncü Bölümünün başlığı ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrası; 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bir Hükümet temsilcisi veya” ibaresi; 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ve Bakanlar Kurulu” ibaresi, 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası; 34 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri; 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi, 38 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 42 nci maddesinin üçüncü ve altıncı fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 52 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile “Hükümet veya” ibareleri; 60 ncı maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Hükümetten veya” ibaresi, 61 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümete,” ve “Hükümete, üçüncü öncelik” ibareleri; 69 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibaresi; 70 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Başbakanın veya bir bakanın veya” ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Hükümet adına Başbakan veya bir bakan veya” ibareleri; 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “de” ibaresi, 76 ncı maddesinin başlığında yer alan “tasarı ve” ile birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 80 inci ve 84 üncü maddelerinde yer alan “tasarı veya”

ibareleri; 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve “veya Hükümet” ibareleri; 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ibaresi; 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ile “veya Hükümet” ibareleri; 93 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi; 102 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibareleri ile birinci fıkrasında yer alan “ve Hükümete” ibaresi; 138 inci maddesinin beşinci fıkrası; 165 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Muhafız taburu ile” ibaresi, 174 üncü maddesinin dördüncü fıkrası metninden çıkarılmıştır.

b) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “beşyüzdendir” ibaresi “altıyüzdür” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “muhafız taburunun ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ç) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı, teklif veya kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Tekliflerin veya olağanüstü hal sırasında olağanüstü hal ile ilgili çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve” ibaresi “Cumhurbaşkanlığına,” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra da yer alan “ilan tahtasına asılır” ifadesi “aynı gün kurumsal internet sayfasında ve elektronik ilan panosunda yayımlanır” şeklinde değiştirilmiştir.

e) 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “komisyondaki Hükümet temsilcisi” ibaresi “komisyona katılması halinde Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri” şeklinde değiştirilmiştir.

f) 30 uncu maddesinin madde başlığında geçen “Hükümetin” ibaresi “Yürütmenin” ve maddenin birinci fıkrasında yer alan “Başbakan veya bir bakan” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri de” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

g) 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ilgili bakan yahut” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “bakanlardan” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ile komisyon başkanının uygun gördüğü bakan yardımcılığı ve üst kademe kamu yöneticilerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “92 nci maddedeki özel durum dışında” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

h) 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya tekliflerle kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Kanun tekliflerinin” şeklinde, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin” ibaresi “teklifin” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “Hükümet veya” ibaresi ile fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “, Hükümet” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ı) 60 ıncı maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “, komisyon ve Hükümet” ibaresi “ve komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

ı) 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve üçüncü fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

“Teklif sahibi verilen kanun teklifini gündeme alınmadan evvel Genel Kurula bilgi verilmek şartıyla geri alabilir.”

j) 87 nci maddesinde yer alan “tasarı veya” ibareleri ile maddenin birinci fıkrasında yer alan “tasarısı veya”, “veya Hükümet”, dokuzuncu fıkrasında yer alan “ve Hükümete”, “Hükümetin veya” ibareleri madde metninden çıkarılmış; dokuzuncu fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon katılmama gerekçesini kısaca açıklayabilir.”

k) 88 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya Hükümet, tasarı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Teklifin tümü geri istenmişse, teklif hakkında verilen bütün önergeler; teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.”

l) 91 inci maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafında yer alan “tasarı veya” ve “Hükümetin,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, fıkranın ikinci paragrafında yer alan “, esas komisyon veya Hükümet” ibaresi “ve esas komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

m) 95 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.”

n) 99 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Başbakanlık” ibaresi “bir Cumhurbaşkanı yardımcısı” şeklinde değiştirilmiş; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış; ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yazılı sorular, Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakan tarafından gönderildiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde cevaplandırılır. Tatil ve aravermede de yazılı soruların havale işlemi yapılır, bu halde onbeş günlük süre tatil ve aravermeden sonra başlar.”

“Yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir ve bu durum Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakanlara gönderilir.”

o) 100 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sözlü veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmış ve birinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu sorular Başkan veya görevlendireceği başkanvekillerinden biri tarafından cevaplandırılır.”

ö) 101 inci maddesinde yer alan “toplum” ibaresi “toplumu” şeklinde değiştirilmiştir.

p) 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.”

r) 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma komisyonu, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.”

s) 111 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibaresi “yürütme organının”, “Bakanlar Kurulu üyelerini,” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları,” ikinci fıkrasında yer alan “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun” ibaresi “Ceza Muhakemesi Kanununun” ve üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakan veya bakanın” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın” şeklinde değiştirilmiştir.

ş) 112 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan veya bakana” ibareleri, “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “salt” ibaresi “üçte iki” şeklinde değiştirilmiştir.

t) 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.”

u) 119 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bakanlıklara” ibaresi, “Cumhurbaşkanı yardımcılıkları ile bakanlıklara” şeklinde değiştirilmiştir.

ü) 120 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlar” ibaresinden önce gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcıları ile” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

v) Sekizinci Kısımın başlığı “Cumhurbaşkanı Andıçme Töreni, Olağanüstü Hal Yönetimi ve Silahlı Kuvvetlerle İlgili Kararlar” şeklinde değiştirilmiş; Kısımın Birinci Bölüm başlığında yer alan “Seçimi ve” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

y) 129 uncu ve 130 uncu maddelerinin birinci fıkralarında yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibareleri “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

z) 131 inci maddesinin birinci fıkrasına “Bir milletvekilinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanlığı yardımcısı ve bakanların” ibaresi eklenmiştir.

aa) 132 nci maddesinin birinci fıkrasına “ad çekme suretiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “her siyasî partinin hazırlık komisyonuna verebileceği üyeleri arasından” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “milletvekilini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanlığı yardımcısını veya bakanı” ibaresi eklenmiştir.

bb) 133 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “veya bakanlık” ibaresi “, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı veya bakanlık” şeklinde değiştirilmiştir.

cc) 134 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “milletvekili” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakan” ibaresi eklenmiştir.

çç) 135 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanan milletvekillerinin üyeliği sona erer.”

dd) 155 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “Resmi Gazetede” ibaresi “Tutanak Dergisinde” şeklinde değiştirilmiştir.

ee) 163 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulu üyeleri” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakanlar” şeklinde değiştirilmiştir.

ff) 164 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Muhafız taburu ile güvenlik kuvveti” ibaresi “Güvenlik için tahsis edilen kuvvet” şeklinde değiştirilmiştir.

gg) 166 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meclis memur ve hizmetlilerinden, Hükümetin iş için gönderdiği memurlardan” ibaresi “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapan ve komisyon ile Genel Kurul çalışmaları ile ilgili çalışanlardan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakan ve yasama çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurumlarınca görevlendirilen kamu görevlilerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

ğğ) 169 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sükûnet içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Genel Kurulun vakarına uygun bir şekilde” ibaresi eklenmiştir.

hh) 170 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “milletvekillerinden ve Bakanlar Kurulu üyelerinden” ibaresi “milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

ıı) 173 üncü maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “kitaplığından” ibareleri “kütüphane ve arşivinden” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 27- Bu İçtüzük hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür.

BU KARARA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	5	787:794,795:802, 804:808,809:813, 813:821,821:823, 824:827,828:831, 833,834:841,843: 861,866:884